

MOOI,
MOOIER,
MIDDELLAND
2019-2024

WE GAAN DOOR!

WE GAAN DOOR!
MOOI, MOOIER, MIDDELLAND
2019 - 2024

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	5
HET VERTREKPUNT	
A. Een vergezicht voor Middelland	7
Visioen 1854	
Visioen 2024	
B. Hoe gaan we erheen?	12
Mooi, Mooier, Middelland	
Mooi, Mooier, Middelland 2019-2024	
Aansluiten bij het DNA van de wijk	
Doen en denken	
Co-creëren moet je leren	
DE BESTEMMING	
A. Koplopers en bestemmingen	17
B. Atlas van Middelland	18
Data en verhalen	
Kaarten	
Richting	
C. Zeven programmalijnen:	20
1. Een groene en duurzame wijk	
2. Een sociale en gezonde wijk	
3. Een wijk voor iedereen	
4. Een leefbare wijk	
5. Een ondernemende wijk	
6. Een levendige wijk	
7. Een wijk die meestuurt in co-creatie	
Communicatie in co-creatie	
D. Prijskaartje	45
Van geld maken we geld	
Inzet van middelen	
Colofon	47

VOORWOORD

Mooi, Mooier, Middelland 2019-2024 is een pleidooi voor 'We Gaan Door' met de co-creatieve wijk. Het maakt de vele initiatieven en ideeën zichtbaar die in de afgelopen periode zijn gestart en biedt een vooruitblik naar de toekomst. Het maakt duidelijk dat we graag doorgaan met het programma Mooi, Mooier, Middelland en we koppelen dat aan concrete handelingsperspectieven.

'We Gaan Door' is een pleidooi voor een toekomstgerichte co-creatie die 'denken en doen' verbindt.

Elf koplopers, zelf bewoners en ondernemers uit de wijk alsook betrokken bij diverse werkgroepen en initiatieven spreken zich, samen met vertegenwoordigers van de werkgroep communicatie en de gemeentelijke wijkvertegenwoordigers, uit om ook de volgende periode tot een succes te maken. Er is een breed draagvlak en het vertrouwen is groot dat er iets goeds ontstaat.

Wij wensen jullie veel leesplezier!

*Nienke Bouwhuis, Patrick Chan, Els Desmet, Bram Dingemanse,
Nadia Dijkstra, Marieke Hillen, Alexander Hogendoorn, Robert Jager,
Bianca Koedam, Philip Kuypers, Rob Overkamp, Taco Pennings,
Ruud Reutelingsperger, Marco Stout, Querien Velter, Cye Wong-Loi-Sing*

MIDDELLAND

12.000	Inwoners
5.608	Woningen
0.75 km ²	Oppervlakte
50,7 %	Mannen
49,3 %	Vrouwen
43	Straten
1430	Bedrijven
60 %	Inwoners jonger dan 45 jaar
2300 m ³	gas gemiddeld per jaar per huishouden
0.4	auto's gemiddeld per huishouden
800	personen in de bijstand
900	personen in de AOW

Voor meer info: www.allecijfers.nl/buurt/middelland-rotterdam/

A. EEN VERGEZICHT VOOR MIDDELLAND

In de periode 2015-2018 is met het programma Mooi, Mooier, Middelland veel moois ontstaan in de wijk en dat is het vertrekpunt geworden voor de volgende periode 2019-2024. Nieuwe parken en pleinen, versterkte netwerken en verhoogde betrokkenheid. In co-creatie zijn wijkbewoners, de gemeente Rotterdam en wijkpartners ver met elkaar gekomen.

Dat willen we graag voortzetten. De co-creatie bestendigen en verder ontwikkelen. Bewoners en gemeente formuleren samen concrete activiteiten en opgaven voor de toekomst van de wijk Middelland. Wat zien we de komende vijf jaar ontstaan? Welke programmaliijnen zijn belangrijk? Wat wordt in 2019 al zichtbaar? Dat zijn vragen die in het nieuwe programma Mooi, Mooier, Middelland 2019-2024 worden beantwoord.

Rond 1900 werd gestart met de aanleg van de wijk Middelland. Het visionair stedenbouwkundig plan van G.J. De Jongh (1887) is nu nog steeds zeer bepalend voor de identiteit en sfeer van de wijk. De structuur met de grote en brede lanen en groene stadszones is een kernkwaliteit die door veel bewoners wordt geroemd. Een stedenbouwkundig plan waarbij de reders, kapiteins en de matrozen – Rotterdam was toen nog een echte havenstad – bij elkaar in de wijk woonden. Het ontwerp was zeer bewust gericht op het huisvesten van drie klassen: de arbeiders in arbeiderswoningen in de tussenstraatjes, de middenstand in de zijstraten en de welgestelden op de hoofdstructuur. Zo zou iedereen in een aangename buurt met elkaar leven. Nu 130 jaar later is het tijd om een vooruitblik te geven naar 2024 en daar voorbij. Nog steeds wonen mensen met plezier in de wijk. We noemen dat niet meer arm en rijk, maar inclusief en superdivers. Andere woorden voor hetzelfde uitgangspunt. Sinds 1900 zijn de tijden veranderd. In onze tijd willen én kunnen bewoners zelf veel meer verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen woon- en leefomgeving.

VISIOEN 1854

Singelplan Rose (1854) voor de hele stad

In de negentiende eeuw was de hygiënische situatie in Rotterdam slecht. Open water werd gebruikt voor het winnen van drinkwater, maar ook als riool. Hierdoor heersten cholera-epidemieën, die vele levens eisten. Willem Nicolaas Rose ontwierp in 1854 een betaalbaar plan dat zowel de hygiëne als de ruimtelijke inrichting van de stad ten goede kwam. In dit plan zorgde een systeem van gemalen, sluizen, duikers en een dertig kilometer lang singeltracé om de oude stad voor regelmatige verversing van het oppervlaktewater. Mensen konden aan het water wonen en er ontstond een aantrekkelijke groenstructuur. Eigenlijk was dit het eerste plan waarin water, ruimtelijke ordening en verbetering van de leefbaarheid van de stad hand in hand gingen.

VISIOEN 2024

Het is weer tijd voor een nieuw groot(s) plan, waar ditmaal de thema's duurzaam, sociaal en gezond, leefbaar en levendig, lokale economie, eigenaarschap en zelfsturing hand in hand gaan. Bewoners, de gemeente Rotterdam en wijkpartners geven stap-voor-stap uitvoering aan deze verschillende onderdelen om te kunnen voldoen aan de eigen ambitie, gemeentelijke programma's, maar ook belangrijke internationale doelen. Graag sluiten we aan bij de 'resilience' doelen van de gemeente Rotterdam waarbij "Rotterdam knokt voor een duurzame, veilige en gezonde toekomst". Tevens sluiten we in de wijk graag aan bij de zeventien Duurzame Ontwikkelingsdoelen die de Verenigde Naties in 2015 hebben vastgesteld. Doelen die gericht zijn op het bereiken van een betere en duurzame toekomst voor ons allemaal. Doelen die gericht zijn op de mondiale uitdagingen waar we ook op het niveau van de wijk voor staan waaronder armoede, ongelijkheid, vooruitkomen, klimaatproblemen, energietransitie en democratische ontwikkelingen.

De plannen in Middelland gaan over kleine zichtbare interventies die de bewustwording vergroten zoals het plaatsen van duizend regentonnen voor en door de wijk. Tegelijkertijd gaan de interventies over grotere opgaves die meerdere thema's omvatten zoals de grootschalige aanpak van

de buurt rondom het Recreatiecentrum de Oostervant (het Oostervantgebied). Klein en groot, reders, kapiteins en matrozen, inclusieven en superdiversen zorgen niet alleen voor een duurzame en aantrekkelijke leefomgeving maar ook – en vooral – voor een weerbare en vitale wijk.

Middelland wil op alle vlakken een voorbeeldwijk zijn. Bewoners en overheid zetten beweging en verandering in gang. Om het gezamenlijke en intensieve proces zichtbaarheid en ruchtbaarheid te geven, willen we in 2024 de veranderingen van de wijk groots vieren. We organiseren als eerste in Nederland een Participatie Floriade om de transformaties te tonen. We laten zien hoe een lokale gemeenschap gezamenlijk en met overtuiging haar eigen wijk klaar maakt voor de uitdagingen die op ons wachten: grote opgaven op het terrein van armoede, eenzaamheid, klimaatadaptatie, energietransitie, sociaal ecosysteem, zorg, wijnsamenleving, zelfsturing, veiligheid, verblijfsklimaat, voorzieningen en ondernemerschap. We nodigen een ieder uit om in 2024 een kijkje in de wijk te komen nemen en te ervaren hoe Vitaal & Verrassend, Weerbaar & Waterrijk, Kansrijk & Kleurrijk het daar is.

2016
Middelland Post #1
ToekomstTalks met de Middellandman
Start werkgroepen
1ste Winterfestival
Officiële opening Huize Middelland door wethouder De Jonge
Knikkertafel op verschillende plekken in de wijk
Wijkpaleis 1.0.
Buurtonderzoek Johannes de Vouplein
Experiment straatafsluiting Jan Sonjéstraat
Bewonersinitiatieven met Middellandjes

	2017
	Jaarfeest Huize Middelland
	Wijkbijeenkomsten met de burgemeester en verschillende wethouders

		Start RetailAcademy
1ste Middfest		Nieuwe bomen geplant
Geveltuinen Graaf Florisstraat		Schoonteamsgaan aan de slag
Pop-up winkel Made in West op de Middellandstraat		
Herontwikkeling Henegouwerplein en Middellandplein		
2018		

Start vernieuwde winkelgevels
1ste Zomercamping Brancopark
Bewonersinitiatieven met Middellandjes
1ste TjopTjop
In co-creatie met een spel inrichtingsplannen maken voor Middellandplein, Johannes de Vouplein en enkele straten.
Meningspeiling in de wijk
Presentatie publieke lessen van tussentijds evaluatie onderzoeken in het Brancopark

Zaadbollen strooien

Onthulling
gevelkunstwerken

Opening van het
vernieuwde Brancopark

Oplevering nieuw
Middellandplein

Opening van het vernieuwde
Johannes de Vouplein

Middland Foto-expo

Jaarfeest
Huize Middelland

Tachtig vernieuwde gevels

Rotterdamse straatkijkers
en ZigZagCity in de wijk

Geraniumdag

De bron van Middelland

Herinrichting pleintje
Aleidisstraat en Jan van
Avennestraat

Herinrichting
Oostervantplein

Uitvoeren plannen op de
zeven programmalijnen

Op zoek naar partners en
financiën voor co-creatie

Oprichting WijkBV of ande-
re coöperatieve rechtsvorm

2020

Meer fietsnietjes

Plannen voor Mooi,
Mooier Middelland
2019-2024 concreet maken

20ste editie
Middelland Post

Middland Foto-expo #2

Eerste Rotterdamse
Impluvium

Henegouwerplein met
huisje en Brancopark
worden onderdeel van
Huize Middelland

2019

Tjop Tjop en
Zomercamping Brancopark

Opening WijkWerkGebouw
op de Claes de Vrieselaan
(Wijkpaleis 2.0)

B. HOE GAAN WE ERHEEN?

MOOI, MOOIER, MIDDELLAND

In 2015 startte een bijzonder experiment in de wijk: Mooi, Mooier, Middelland. Een experiment waarbij de stad ruim baan maakte voor de inbreng van bewoners. Niet het beleid van de gemeente was leidend, maar de ervaringen, dromen en daden van bewoners en ondernemers. Een spannende omkering. Burgemeester Aboutaleb: *“Deze samenwerking heb ik co-creatie genoemd. Burgers uit de wijk werken samen met het gemeentebestuur. Ambtenaren zijn in dit proces als echte ‘civil servants’ aan de slag gegaan, als dienaren van de publieke zaak. Ik heb gezien dat ze de ideeën en dromen van burgers hielpen concretiseren in het verhaal.”*

Middelland als buurt was er ooit niet. De bouw begon rond 1900. Onder onze huizen lopen nog de oude sloten. De ligging van de straten is gebaseerd op het patroon van de zogenaamde Coolsche polder. Langs welke wetering of sloot ligt jouw huis?

In de periode 2015 – 2018 is veel moois ontstaan. Nieuwe parken en pleinen, versterkte netwerken en verhoogde betrokkenheid. Het wijkprofiel laat in de periode 2014 – 2018 een positieve verandering zien op de sociale index én de fysieke staat van de buitenruimte.

Vele honderden bewoners en ondernemers denken en doen mee. Dat heeft geen eindpunt meer.

MOOI, MOOIER, MIDDELLAND 2019-2024

Tijdens de slotbijeenkomst van de eerste fase van Mooi, Mooier, Middelland, op 28 november 2018, lieten bewoners weten dat zij graag de co-creatie voort wilden zetten en het was wethouder Kathmann die toen met overtuiging uitsprak: *“We gaan door!”*

Voor de weg naar een mooier Middelland hebben we samen een nieuw programma gemaakt. De afgelopen maanden hebben honderden bewoners en ondernemers meegedaan middels gesprekken, een spel, formulieren, tekeningen, wijkbijeenkomsten, ingezonden ideeën en thematische sessies. Ook vele netwerken participeerden in de planvorming: Huize Middelland met 14 actieve initiatieven en 500 vrijwilligers, maar ook het Wijkcomité, de twee winkelstraten, Stichting Boulevard, de werkgroep communicatie, het netwerk Droge Voeten, straatgroepen en kunstinitiatieven.

Alle verzamelde ideeën zijn ondergebracht in zeven thema's: een groene en duurzame wijk, een sociale en gezonde wijk, een wijk voor iedereen, een leefbare wijk, de ondernemende wijk, een levendige wijk en een wijk die meestuurt in co-creatie. Er is een reisgids voor Middelland gemaakt waarin de inhoudelijke resultaten en het vervolgtraject om te komen tot een nieuw programma zijn vastgelegd¹. Dit is een boeiende gids boordevol inspiratie en verrassende invalshoeken.

¹ Middelland in beweging, onderweg naar een nieuw programma voor Mooi, Mooier, Middelland 2019 – 2024 (maart 2019).

Elf koplopers, zelf bewoners en ondernemers uit de wijk, zijn met de reisgids onder de arm aan de slag gegaan met de zeven thema's en ontwikkelden in nauw overleg zeven programma's. Ook hebben de koplopers allerlei kleine en grote bijeenkomsten en gesprekken georganiseerd, goed geluisterd naar vele verschillende bewoners en ondernemers en alle inbreng samengevat en vertaald naar een droom voor 2024 en concrete activiteiten voor 2019.

AANSLUITEN BIJ HET DNA VAN DE WIJK

We sluiten aan bij het DNA van Middelland. Sinds de jaren zeventig zijn er vele formele en informele straatnetwerken in Middelland die werken aan veiligheid en leefbaarheid. De laatste jaren ontvouwde zich een nieuwe kracht van mensen die in de wijk wonen en werken en zich op allerlei manieren organiseren en inzetten voor herstel van publieke zaken: van initiatieven als Singeldingen en de Spoortuin, tot een werkgroep voor en door jongeren. Van spelletjesmiddagen op een plein tot het koken van en voor buurtgenoten. Uniek is Huize Middelland. Het buurthuis voor de wijk dat niet op één plek staat, maar is verspreid over de wijk. Om Huize Middelland te openen, hebben 12 bewonersgroepen (ondertussen uitgegroeid tot 14) de handen in een geslagen en vormen zij een stevig netwerk. De humuslaag van zelforganisatie wordt steeds dikker en gevarieerder. Steeds meer ondernemers en bewoners in Middelland bedenken zelf projecten die antwoord geven op door hen geconstateerde mogelijkheden en problemen. Bewoners en ondernemers nemen graag het heft in handen en tonen eigenaarschap voor de eigen leefomgeving. Dat stimuleren we en we bieden er ruimte voor.

We sluiten aan bij wat er allemaal al is in de wijk. We sluiten aan bij de variatie aan winkels, straten, huizen, mensen met hun verhalen, behoeften, noden en dromen. We bouwen voort op wat is ontstaan dankzij de dynamiek van het experiment Mooi, Mooier, Middelland in de periode 2015-2018. Ervaringen, resultaten, netwerken, kennis, activiteiten, projecten en lessen nemen we mee. We sluiten aan bij de energie en ontwikkelingen die in de wijk gaande zijn.

We hebben aandacht voor het vinden van (nog) niet gehoorde verhalen. Deze verhalen en mensen maken we zichtbaar en vertalen we in nieuwe activiteiten en programma's. We blijven steeds op allerlei creatieve manieren ruimte maken voor een verscheidenheid aan bewoners, ondernemers, ambtenaren en andere professionals om in te stappen en mee te doen.

We voeren continue het gesprek over en in de wijk.

DOEN EN DENKEN

De kracht van de werkwijze is dat doen en denken aan elkaar zijn gekoppeld: korte termijn activiteiten en lange termijn toekomstplannen.

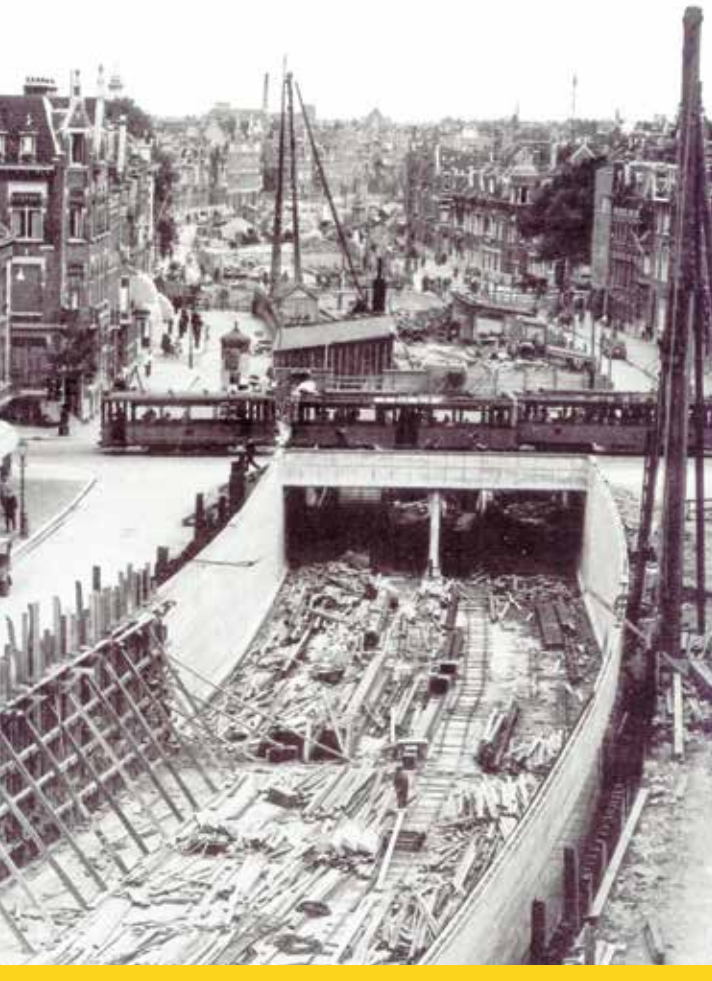
Samen doen. Het programma bestaat uit concrete activiteiten en projecten. Tastbare resultaten en verbeteringen worden zichtbaar. Activiteiten vinden plaats. Mensen kunnen praktisch meedoen en concrete bijdragen leveren zoals helpen bij het plaatsen van regentonnen of deelnemen aan en organiseren van aanschuifmaaltijden waar bewoners voor een klein prijsje een gezonde maaltijd kunnen krijgen.

Samen denken. Het programma prikkelt ook de verbeelding en stimuleert het denken. Complexe opgaven vragen om creatieve analyses en innovatieve oplossingen. Het ontwikkelen van toekomstperspectieven en vergezichten. Een interessante (onderzoeks)vraag die we ons aantrekken, is hoe we de impact van de programma's zichtbaar en tastbaar kunnen maken en steeds groter kunnen maken? Ook zoeken we continue naar manieren om de samenhang tussen de afzonderlijke programma's te vergroten.

CO-CREEREN MOET JE LEREN

Co-creatie is in Middelland de manier waarop wij samen de wijk verbeteren. Bewoners, ondernemers, gemeente en andere institutionele partijen werken samen aan de verbetering van de wijk op alle fronten, van sociaal tot fysiek, van wijk economie tot leefbaarheid. Zij delen de verantwoordelijkheid en zeggenschap over de ontwikkeling van de wijk.

Co-creëren is geen vanzelfsprekendheid, dat moet je leren. Met elkaar ontwikkelen we nieuwe vormen van samenwerken. Deze nieuwe werkprijktijken zijn af en toe weerbarstig en chaotisch. Logisch, want dat hoort bij innoveren. Belangrijk is dat we regelmatig de tijd nemen om gezamenlijk terug te kijken en vooruit te blikken. Wat zijn de opbrengsten en leerpunten? Op basis van gezamenlijke inzichten werken we verder. Vanzelfsprekend kunnen andere wijken en projecten uit Rotterdam hier hun voordeel mee doen. We ontwikkelen en verbinden inspiratie en kennis, van binnen en buiten de wijk.

De bouwlust in Rotterdam is van alle tijden. De dromen voor de toekomst blijken niet altijd een succes. Een tunnel voor de doorstroming van auto's wordt nu als barrière ervaren. De bouwkunst anno 2020 heeft een nieuwe uitdaging: een tunnel voor mens en natuur!

DE BESTEMMING

A. KOPLOPERS EN BESTEMMINGEN

Voor de weg naar een mooier Middelland is in een levendige co-creatie een nieuw programma gemaakt met nieuwe bestemmingen. De afgelopen maanden voelden vele bewoners, zelforganisaties, wijkpartners en ondernemers zich uitgenodigd om mee te doen. Alle inhoudelijke resultaten zijn geclusterd en vastgelegd in een reisgids voor Middelland (maart 2019). Tijdens een wijkbijeenkomst in maart 2019 is de tussenstand gepresenteerd en is het draagvlak gepeild.

Elf koplopers, zelf bewoners en ondernemers uit de wijk hebben met de reisgids in de hand hun bestemming bereikt: een nieuw programma voor Mooi, Mooier, Middelland. Zij deden dit in overleg met elkaar en in samenspraak met een aantal werkgroepen. Er zijn zeven op elkaar afgestemde programmalijnen ontstaan met aandacht voor inzet op de lange en korte termijn. Afstemming tussen de verschillende programmalijnen en buurtinitiatieven om de samenhang te versterken en energie en investeringen zo effectief mogelijk in te kunnen zetten, is een continue proces.

Het programma in dit boekje is een samenvatting van het werk dat de koplopers en de werkgroep communicatie samen met anderen hebben verzet. Onderliggende projecten zijn beschikbaar voor belangstellenden.

B. ATLAS VAN MIDDELLAND

Kennis verzamelen en kennis delen zijn belangrijke onderwerpen voor de komende periode. We gebruiken daarvoor de metafoor van de Atlas van Middelland. Op allerlei manieren verzamelen we informatie over de wijk waarmee we de inhoudelijke programmalijnen kunnen voeden en richten en betrokkenen inzichten kunnen bieden. De ambitie daarbij is om gebruik te maken van allerlei beeldende vormen om de verzamelde informatie inzichtelijk en toegankelijk te maken. Naast teksten werken we nadrukkelijk met visuele communicatievormen.

DATA EN VERHALEN

In deze veranderende tijden worden data steeds belangrijker. Om te leren en te ontdekken. De ambitie is om veel meer data te gaan verzamelen. Deze data maken we zowel fysiek als digitaal bereikbaar en zichtbaar. Het gaat om cijfers over armoede, de woningvoorraad, gezondheid, de toename van het aantal geveltuinen tot aan het aantal zonnepanelen dat is geplaatst en de culturele evenementen die plaatsvinden. Ook verzamelen we persoonlijke verhalen en maken deze zichtbaar en beleefbaar in de Atlas van Middelland.

KAARTEN

Er zijn vele mensen en organisaties actief. Er zijn veel voorzieningen en spreekuren. We maken op allerlei manieren zichtbaar wat er is om de toegankelijkheid te vergroten. Het verbinden en ontsluiten van de kennis, voorzieningen, netwerken en activiteiten is een belangrijke functie van de Atlas van Middelland. Meerdere kaarten maken straks netwerken, experts en voorzieningen zichtbaar zodat bewoners, ambtenaren, ondernemers en professionals de weg steeds beter weten te vinden.

RICHTING

Het verzamelen en delen van kennis helpt ons richting te geven aan nieuwe activiteiten en helpt ons de complexe werkelijkheid beter te begrijpen. De Atlas stimuleert ons om nieuwe contacten te leggen en een onbekende route te nemen. De Atlas laat zien wat er in de loop van de jaren in de wijk bij komt of juist afgaat. Maar dat niet alleen. De Atlas maakt zichtbaar dat veranderingen in de wijk overal en altijd plaatsvinden, op allerlei niveaus en schalen, wel of niet geïnitieerd door Mooi, Mooier, Middelland. Misschien maakt de Atlas wel zichtbaar dat buiten het programma om zeer interessante dingen in de wijk ontstaan die mooie verhalen voor de wijk opleveren? Daarom blijven we ook altijd nieuwsgierig naar wat er buiten 'de grenzen' van het overkoepelende programma in onze wijk plaatsvindt.

Actie! Jong geleerd, is oud gedaan. Betaalbare Huizen, Geen Afbraak Zonder Opbouw zijn altijd belangrijke onderwerpen in Middelland geweest en zullen dat ook blijven.

C. ZEVEN PROGRAMMALIJNEN

1. EEN GROENE EN DUURZAME WIJK

De programmalijn ‘een groene en duurzame wijk’ is zowel praktisch als integraal. Koplopers Nienke Bouwhuis en Ruud Reutelingsperger hebben goed geluisterd naar alle inbreng vanuit de wijk en werkgroepen. Zij pleiten voor een praktische stap-voor-stap aanpak die sterk verweven is met de andere programmalijnen. Korte termijn acties en lange termijn visies, doen én denken: het is dit thema op het lijf geschreven.

“Het thema duurzame wijk is bij mij terecht gekomen,” aldus Ruud Reutelingsperger. “Ik gebruik de verbeelding om de ontwikkeling van Middelland als duurzame wijk aan te jagen. Duurzaam gaat over vergroenen en de energietransitie. Maar we willen ook schone lucht, want in heel Europa sterven op dit moment meer mensen aan de gevolgen van fijnstof dan aan roken. Voor mij gaat het niet alleen over de theorie van duurzaam, het gaat ook over het doen, zelf de schop in de grond steken. Ik wil dat we in Middelland een ambitieuze horizon stellen, bijvoorbeeld dat we de eerste niet-Franse Ville Fleurie worden. Middelland in alle opzichten de groenste wijk!” Nienke Bouwhuis: “Met alleen geveltuinen, ga je de wijk niet klimaatbestendig maken. De lange, warme periodes of extreme regenbuien vragen om ingrijpendere maatregelen. We moeten schakelen tussen grootse gebaren en klein handelen.”

Eenzijds is er aandacht voor bewustwording in de wijk en manieren waarop mensen zelf kunnen bijdragen én anderzijds is er aandacht voor de grote schaal waarvoor samenwerking met partijen als de gemeente en Woonstad Rotterdam nodig zijn.

De droom voor 2024

Het barst van leven in Middelland. Groen en bloei in alle seizoenen. In de wijk zijn warmtepompen en dakpanvormige zonnepanelen. Het beheer van de singels, parken en perken doen we met een eigen Groenteam. Regenwater vangen we op en gebruiken we slim.

- Er zijn meer groenstructuren in de wijk, ten koste van de verharding. We halen het stempel Ville Fleurie binnen.
- Het Groenteam Middelland heeft zeggenschap over het groen in de wijk. Het team bestaat uit al dan niet professionele vrijwilligers en mensen met een ondersteuningsbehoefte uit de wijk, ondersteund door hoveniers van stadsbeheer. Samen werken ze aan het groen in Middelland en aan hun eigen welzijn.
- Waterbeheer is beter geregeld, onder andere dankzij extra waterberging en beter gebruik van hemelwater.
- Funderingsproblemen zijn in kaart gebracht en worden aangepakt (in samenwerking met de werkgroep leefbaarheid).
- Er worden nieuwe vormen van collectieve energievoorziening aangelegd.
- Schone lucht wordt in de wijk geagendeerd.

Activiteiten voor 2019

- We plaatsen duizend regentonnen, om met hemelwater de boomspiegels vocht te geven en het riool te ontlasten.
- We gaan groenacties doen, zoals zaadbommen gooien en geveltuinen realiseren.
- We zetten een Groenteam op om als wijk zelf groenonderhoud te plegen, in samenwerking met Stadsbeheer
- We richten de werkgroep 'groene en duurzame wijk' op. Met deze werkgroep maken we lange termijn plannen concreet en gaan we aan de slag met het concreet maken van de eerste Participatie Floriade van Nederland en ontwikkelen we nieuwe plannen.

2. EEN SOCIALE EN GEZONDE WIJK

De programmaliijn 'een sociale en gezonde wijk' is voortgekomen uit brede raadpleging onder wijkbewoners en is in 2019 tijdens thema-bijeenkomsten verder uitgediept.

Alexander Hogendoorn is koploper van de 'sociale en gezonde wijk'. Alexander: "Onze vraag is hoe we als bewoners meer voor elkaar kunnen betekenen. Met het project 'geestverwanten en de proeftuin SamenBeter' denken wij hierover na en hebben we het co-creëren geoefend. De opgave is echter veel groter. Daarom hebben we ook gepleit voor een programmaliijn 'sociale en gezonde wijk'. Een belangrijk uitgangspunt is dat we het (sociale) kapitaal en de overschotten slim benutten en versterken. Werken met en vanuit wat er is. Het perspectief van positieve gezondheid biedt inspiratie. Het gaat over sociale veerkracht van mensen en netwerken, maar ook over bestaanszekerheid. We zien de wijk als een ecosysteem en werken aan herstel van het evenwicht. Hoe vormen we netwerken waar mensen wat aan hebben? Hoe creëren we een gezonde leefomgeving waar iedereen van profiteert? Interessant is dat we één van de vijf SamenBeter proeftuinen van Nederland zijn".

Er liggen veel kansen en mogelijkheden. De urgentie van de opgave is nog nauwelijks echt voelbaar in de wijk, maar die is er wel. Een te groot aantal mensen heeft het gevoel niet mee te doen, voelt zich in de steek gelaten. De uitdagingen van de geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg (GGZ) zijn relatief hoog in onze wijk, er is in de zorg te weinig capaciteit om alle vragen op te pakken. Nieuwe vormen laten daarentegen ook zien dat er meer mogelijk is en dat we anders met de uitdagingen kunnen omgaan.

De droom voor 2024

- Er is een sociale gezondheidsinfrastructuur ontstaan waar bewoners mede vormgever van zijn en waar mensen elkaar helpen. Mede dankzij eenvoudig persoonlijke en digitale gezondheidsomgevingen is de weg naar hulp voor iedereen makkelijk vindbaar. Het niveau van onderlinge hulp en zorg is toegenomen. Dit leidt tot meervoudige waardecreatie en ook het ombuigen van geldstromen naar de wijk. Om dit te kunnen bereiken werken we in co-creatie met professionals in de wijk en met beleidsbepalers.
- Er zijn goede plekken en netwerken voor jongeren waardoor zij hun potentieel volledig kunnen aanspreken en ontwikkelen.
- Er zijn nieuwe steunstructuren voor gezinnen in kwetsbare posities. Zij dragen bij aan meer veerkracht. Hierdoor is ook minder jeugdhulp nodig.

Buiten in een park met de burgemeester, bewoners en ondernemers, oud en jong, publieke lessen trekken, denken en doen, reflecteren en weer verder. Het toont de kwetsbaarheid en de durf die je nodig hebt bij co-creatie.

- Psychische gezondheid wordt gezien als een zaak van en voor iedereen. Er zijn stevige zelfregie netwerken die bijdragen aan herstel en participatie waar de mensen zelf (mede)eigenaar van zijn. Mensen met psychische kwetsbaarheden dragen bij aan het vergroten van de psychische gezondheid van de wijk.
- Er is een digitale e-community van bewoners, ondernemers en zorg-professionals waarin onderlinge steun en afstemming plaats vindt en die ook drempelloze toegang biedt tot eHealth en andere (specifieke) support netwerken.
- Via 'SamenBeter', het project waarbij we nadenken en uittesten hoe we als bewoners meer voor elkaar kunnen betekenen zijn veel bewoners aan de slag gegaan met hun eigen gezondheid en die van anderen, zowel fysiek als geestelijk.
- Sociale netwerken van bewoners zijn versterkt en beter verbonden. Zo ook de netwerken tussen bewoners en professionals en wijkpartners. Mensen maken makkelijk gebruik van de landelijke (kennis)netwerken en dragen hun kennis over aan andere wijken en bewonersinitiatieven.
- Er zijn minder mensen met problematische schulden, eenzaamheid, psychische problemen en armoede.

Activiteiten voor 2019 (en verder)

- Er is een 'action learning team' met enkele sleutelpersonen uit de wijk, beleidsbepalers en zorgverzekeraars. Samen ontwikkelen we het nieuwe waardemodel van een zorgzame en veerkrachtige wijk, en bewaken we het vraagstuk en de ontwikkeling.
- We starten met het experiment Fitknip waarbij zo'n 200 bewoners 100 euro als digitaal tegoed krijgen. Zij kunnen de voucher inzetten ten bate van activiteiten en diensten die hun gezondheid verbeteren.
- We stimuleren gezond eten, verbinden mensen via voeding en werken aan het beter benutten van voedseloverschotten.
- We trainen Middellanders in het omgaan met mensen die een psychische uitdaging hebben.
- We verkennen hoe we met een netwerk van spreekuren, media-inzet en ict-voorzieningen de weg naar hulp voor iedereen gemakkelijker kunnen maken.
- Huize Middelland, het bijzondere huis van de wijk in Middelland dat bestaat uit 14 bewonersgroepen op verschillende plekken gaat mee doen in het SamenBeter netwerk zodat in een breder verband bewoners betrokken worden bij de vraag en opgave hoe zij meer voor elkaar kunnen betekenen.
- We realiseren een plek voor jongeren met professionele begeleiding waar zij hun talenten kunnen ontwikkelen en netwerken kunnen versterken.
- We zetten een netwerk op met alle partners, initiatieven, gemeentelijke diensten, organisaties die iets doen rond de bestrijding van eenzaamheid, schulden en armoede, gezonde voeding en positieve gezondheid. Doel is om de inzet goed te stroomlijnen en de kennis te delen.
- We werken mee aan een perspectieffonds om armoede te bestrijden.
- We ontwikkelen een 'lerende gemeenschap' en steken in op trainingsmogelijkheden voor bewoners en mogelijkheid voor bewoners om naar een congres te gaan.
- Het Nieuw Rotterdams Welzijn geven we in een netwerk en met alle verschillende bewonersinitiatieven zelf vorm en inhoud, zo worden we een wijk van en voor iedereen.

3. EEN WIJK VOOR IEDEREEN

Hoe blijft Middelland een wijk voor iedereen? Dit is een belangrijke vraag voor veel bewoners uit de wijk. Veel bewoners wonen graag in Middelland vanwege de mix aan mensen, winkels, cafés en voorzieningen. De grote variatie van mensen waarbij alles dwars door elkaar heen loopt en geen enkele groep dominant is, is een kernkwaliteit. De wijk is ooit gebouwd voor en altijd bewoond door zeer diverse bevolkingsgroepen. Een eeuw ontmoeting door nabijheid wordt gekoesterd in het geheugen van de wijk en heeft tot veel mooie initiatieven geleid. Nu huis- en huurprijzen stijgen en de wijk steeds meer mensen met een stevig inkomen trekt, is de vraag en zorg urgent of mensen met een kleine beurs straks nog in Middelland kunnen blijven wonen.

Philip Kuypers en Querien Velter hebben in 2019 samen met betrokkenen deze kwestie verder uitgediept. “Het gaat over de vraag of en zo ja hoe wij als bewoners invloed kunnen hebben op de woonkansen en de leefomgeving in de wijk. En over de vraag hoe we betrokkenheid in daden omzetten?” Dit kan bijvoorbeeld door de bewoners in het Oostervantgebied een stem te geven in het proces van sloop en nieuwbouw. “Een wijk voor iedereen betekent voor mij dat we ons samen moeten inzetten voor de bewoners die na de sloop willen terugkeren zodat zij een goede, geschikte woning krijgen in Middelland”, aldus Querien.

De droom voor 2024

Middelland is ook voor de lange termijn een plek waar verschillende mensen kunnen en willen wonen. Het aantal woningen voor mensen met een kleine beurs en ouderen is gestegen of gelijk gebleven en in nieuwbouwwontwikkelingen is er ruimte voor hen.

Om van droom naar daad te komen, ontwikkelen we op korte termijn ‘het wijkinstrument inclusief wonen’. Dit instrument groeit op de middellange termijn uit tot een praktische tool ter ondersteuning van de co-creatie rond huisvestingsvraagstukken in Middelland én elders in de stad.

Het wijkinstrument inclusief wonen bestaat uit vier onderdelen:

1. Een steeds uitbreidend 'wijkverhaal' waarin bewoners hun ervaringen en dromen over hun leefomgeving delen.
2. Een infopunt waar alle kennis rond wonen en bouwen toegankelijk is gemaakt.
3. Een expertgroep die als co-creatief platform alle relevante woonvragen bespreekt met gemeente, corporaties en andere belanghebbenden en deze uitwerkt in een aantal concrete scenario's.
4. Het opleiden van bewoners door deze expertgroep, zodat de kennis op het gebied van wonen in de wijk wordt vergroot.

Zoals de wereld verandert, zo verandert ook het aanzien van de straat. Op een kruispunt van wegen kom je elkaar tegen. In de toekomst is de auto te gast op straat, net zoals fietsers en wandelaars. En als je niet uitkijkt neemt de bakfiets net zoveel ruimte in beslag als de auto.

In een zorgzame wijk wil je oog hebben voor elkaar. Je wil vanaf jongs af aan je buurt kunnen verkennen. Te voet en op de fiets.

We werken met alle relevante partijen aan een visie voor inclusief wonen. Deze visie wordt daarmee dan ook gedragen door alle relevante partners en partijen.

Activiteiten voor 2019

- Maximale afstemming bereiken tussen de verschillende programma-lijnen en buurtinitiatieven om de samenhang te versterken en energie en investeringen zo effectief mogelijk in te kunnen zetten.
- Werkgroep vormen.
- Uitwisseling en samenwerking organiseren tussen bewoners, Woonstad Rotterdam, gemeente Rotterdam en andere belanghebbenden ten bate van de ontwikkelingen in het Oostervantgebied.
- Initiatief nemen voor gesprekken over de Brancobuurt.
- Starten met het verzamelen van verhalen en het maken van een 'wijkverhaal' van onderop (samen met de werkgroep communicatie).
- Starten met informatie verzamelen over wonen, herontwikkeling, huren en kopen en deze informatie beschikbaar maken.
- Starten met een expertgroep.
- Eerste stappen zetten om tot visie inclusief wonen te komen in co-creatie met gemeente, woningbouwcorporaties en andere belanghebbenden.

4. EEN LEEFBARE WIJK

De werkgroep leefbaarheid ontwikkelde zich tussen 2015 en 2018 geleidelijk tot een stevig samenwerkingsverband met een aantal ambtelijke functionarissen, tien wijkbewoners en de wijkconciërge.

Sinds twee jaar is Rob Overkamp voorzitter van de werkgroep. Ook nam hij de afgelopen periode de rol van koploper op zich. Rob: “De werkgroep kwam maandelijks bij elkaar en betrokkenen zochten elkaar tussentijds op als dat nodig was. Samen brachten zij onveilige en vieze plekken in beeld en verwaarloosde panden in kaart. Op basis van deze inventarisaties vonden acties plaats. Altijd in afstemming met de gemeentelijke diensten, kortom in co-creatie.”

De betrokken wijkbewoners heten buurtambassadeurs en zijn de oren en ogen van hun straat en buurt. De werkgroep heeft in de afgelopen periode met succes haar doelstellingen gerealiseerd op het gebied van schoon, heel en veilig. Dat staat goed beschreven in het evaluatierapport ‘Afsluiten en doorgaan’. De werkgroep wil graag het werk voortzetten en heeft een heldere aanpak met streefdoelen tot 2024 op papier gezet. Dit is de samenvatting:

De droom voor 2024

- Middelland is de schoonste wijk van Rotterdam. De afvalcontainers worden goed benut en werken met sensoren, waardoor de overlast is verminderd. Schoonteam met vrijwilligers en herintreders houden de buitenruimte netjes.
- Middelland is heel. Via monitoring en aanpak zijn overlast gevende panden en functies verdwenen. Met gevelkunstwerken en opknappremies zijn panden verbeterd en verfraaid.
- Middelland is veilig. Problemen met parkeren, hard rijden en onveilige routes zijn aangepakt.
- Middelland is ook in 2024 nog een succesvolle pilotwijk voor integraal waterbeheer. De gemeente Rotterdam bouwt in het kader

van Rotterdams Weerwoord samen met bewoners aan een klimaatbestendig Middelland.

- De werkgroep leefbaarheid is nog steeds zeer actief en zet zich in voor de activiteiten en benoemde nieuwe opgaven. De werkgroep bestaat uit professionals en ambtelijke functionarissen en betrokken bewoners, de buurtambassadeurs. Zij werken in co-creatie samen aan een beter en mooier Middelland: elk vanuit hun eigen positie en expertise en in onderlinge afstemming met de verschillende gemeentelijke diensten, andere wijkinstanties en de wijkbewoners.

De wijk is veranderd door de eeuwen heen. Bouwen, slopen en weer bouwen, zoals ook de mensen komen en gaan. Wat blijft, is hoe je met elkaar de buurt beleeft.

Schoon, heel en veilig.
Beschaving is onderhoud!

Activiteiten voor 2019

- De werkgroep leefbaarheid heeft regelmatig een schouw en komt maandelijks bij elkaar.
- Voortzetten van de initiatieven door bewoners en gebruikers voor het schoonhouden van de wijk in samenwerking met de zorginstelling Antes en begeleiding uit de wijk.
- Blijven monitoren van inzet van de Roteb.
- Mogelijk maken van kleine ingrepen in de buitenruimte, het ondersteunen van buurtprojecten op gebied van veiligheid en het inloopspreekuur van de wijkagenten.
- Voortzetten van de aanpak van gevelkunstwerken en gedichten op gevels.
- Voortzetten van de aanpak overlastgevende panden en functies in samenwerking met Bouw- en Woningtoezicht en Woonstad Rotterdam. Dit gebeurt op basis van het door de werkgroep ontwikkelde registratiesysteem van overlastsituaties in de wijk.
- We organiseren afstemming ten aanzien van pilot integraal waterbeheer tussen de verschillende betrokken gemeentendiensten, (georganiseerde) bewoners en natuurlijk ook het programma 'groene en duurzame wijk'.
- Behouden van de functies in de wijk van de conciërge, de projectleider wijkveiligheid, de inspecteur Bouw- Woningtoezicht, ondersteuning werkgroep leefbaar en de professionele coördinatie van drie deelgebieden schoon, heel, veilig.
- Realiseren van vlotte uitbetaalmogelijkheid, waardoor lopende projecten door kunnen gaan.

5. EEN ONDERNEMENDE WIJK

Middelland heeft twee unieke stadstraten. De Nieuwe Binnenweg en de Middellandstraat zijn de horizontale verbindingslijnen richting het centrum. Het zijn twee belangrijke identiteitsdragers voor het gebied met als kenmerk dat het geen ‘middle-of-the-road’ straten zijn. De Middellandstraat en de Nieuwe Binnenweg met hun vele speciale en gevarieerde winkels, toko’s, eettentjes, afhaalmogelijkheden, cafés en koffiebarretjes zijn van grote betekenis voor de wijk en haar bewoners. De winkels, koffiebarretjes en cafés zijn knooppunten van kleine en onverwachte ontmoetingen tussen winkeliers, klanten en ondernemers. Bij de start van het programma Mooi, Mooier, Middelland in 2015 spraken bewoners en ondernemers gezamenlijk het belang uit om te investeren in goed functionerende winkelstraten in de wijk. Tijdens de vorige periode van Mooi, Mooier, Middelland lag de nadruk op het verbeteren van de Middellandstraat. Het nieuwe programma richt haar pijlen op beide winkelstraten.

Ondernemers Bianca Koedam en Patrick Chan trekken het thema ‘de ondernemende wijk’. Bianca is uitbaatster van café Steijn aan de Nieuwe Binnenweg, Patrick is uitbater van koffiehuis/lunchroom Shino op de Middellandstraat. Beiden zijn begaan met de wijk en daarom in het proces gestapt. Bianca: “De wijk heeft twee winkelstraten die elkaar kunnen versterken. In het verleden zag men de straten als concurrenten. Nu willen we de straten verbinden. Bij de Nieuwe Binnenweg zien we een aantal jaar na de revitalisatie de straat weer minder worden. Leuke zaken kunnen de huur niet betalen en verdwijnen met leegstand als gevolg.” Patrick: “Ik ben geboren en getogen in de wijk. Op de Middellandstraat zie je het resultaat van het programma Mooi, Mooier, Middelland. Het uiterlijk van de straat is verbeterd en de samenwerking tussen ondernemers en eigenaren is verbeterd. Dat wil ik in heel de wijk bereiken. Een belangrijke stap is gezet door de kwartiermakers van de gemeente Rotterdam met het zelfstandig maken van de Middellandstraat en Nieuwe Binnenweg via een Bedrijven Investeringszone (BIZ) waarbij ondernemers investeren in een veiliger en aantrekkelijker winkelgebied.”

Mooi, Mooier, Middelland is een visioen zonder eindbestemming. De buurt is vandaag weer mooier dan gisteren. En morgen weer mooier dan vandaag. En dat wil je samen vieren op plekken die tot de verbeelding spreken. Waar je het gevoel hebt dat je even de buurt verlaat, zonder weg te zijn.

De droom voor 2024

- Middelland heeft twee goedlopende winkelstraten met een eigen karakter. De winkelstraten werken samen, versterken elkaar en hebben een goed aanbod voor bewoners uit de wijk en tegelijkertijd een aantrekkingskracht op winkelend publiek uit de nabije en verre omgeving. De winkelstraten hebben een prettig verblijfsklimaat.
- Het winkelaanbod is divers en weerspiegelt de wijk. Toeloop en omzet zijn gegroeid en leegstand is aangepakt.
- Goede uitstraling van de straten en gevels van de Middellandstraat

en de Nieuwe Binnenweg. Waar mogelijk worden puien in oude staat teruggebracht of vervangen door modernere varianten. De afgelopen periode zijn in de wijk al meerdere gevels aangepakt, dankzij het project Gevelaanpak van het programma Mooi, Mooier, Middelland.

- Er is een sterke wijk economie waarin bewoners en ondernemers floreren. Vakmanschap, ondernemerschap en creatieve geesten krijgen ruimte in Middelland.
- In de wijk is meer werkgelegenheid geschapen, er zijn er stage- en leerplekken bijgekomen.
- De wijk economie is ondernemender geworden, met een prettig klimaat voor ZZP-ers en pop-up plekken voor starters. Op plekken als het Wijkpaleis zijn ondernemers actief die ook investeren in verbetering van wijk en lokale samenleving.

Activiteiten voor 2019

- Ondersteuning aan het lopende traject van de gemeente Rotterdam en ondernemers om een Bedrijven Investeringszone in beide straten te realiseren.
- Gezamenlijk brancheringsplan opstellen.
- Inzetten van een winkelstraatmanager, die voorlichting geeft, schakelfiguur is naar diverse gemeentelijke diensten, branchering bewaakt en de leefbaarheid en veiligheid van de winkelstraten.
- Vieze en verpauperde rolluiken, luifels en gedateerde reclame uitingen willen we verwijderen. Eigenaren en ondernemers zijn positief en willen de straat aan te pakken. Met het verbeteren van de uitstraling van de winkelstraten willen we dan ook doorgaan in 2019 en verder.
- Marketingconcept van de Middellandstraat uitbreiden naar de Nieuwe Binnenweg onder de noemer 'Op reis door Middelland' met verhalen van de straten, winkeliers en bezoekers.
- De twee winkelstraten organiseren een gemeenschappelijke evenement.
- Tijdelijke pop-up invulling van leegstaande winkelpanden.
- Opening van het nieuwe Wijkpaleis met onder andere een collectief van ondernemers die zich ook inzetten voor de lokale gemeenschap.

6. EEN LEVENDIGE WIJK

Het mogelijk maken van ontmoetingen, daar draait het om bij de programmalijn 'een levendige wijk'. Het organiseren van ontmoetingen is ook een belangrijk onderdeel van het gehele programma Mooi, Mooier, Middelland. Ontmoetingen generen energie om kennis, netwerk, ervaring (vakmanschap), tijd en investeringen te delen. Formele en informele ontmoetingen zijn een sleutel voor het versterken en verbinden van wijknetwerken. De programmalijn 'levendige wijk' is een uitnodiging aan de wijk om met plannen te komen voor kleinschalige en grote evenementen. Evenementen die de wijk verlevendigen, ontmoetingen generen en de doelstellingen van de inhoudelijke programmalijnen ondersteunen: groen en duurzaam, sociaal en gezond, een wijk voor iedereen, leefbaarheid en ondernemende wijk. De voorstellen uit de wijk kunnen dan bijvoorbeeld aan het Wijkcomité worden voorgelegd.

Cye Wong-Loi-Sing en Robert Jager zijn de koplopers en werden bijgestaan door Daria Scagliola. Tijdens meerdere themabijeenkomsten hebben zij met belangstellenden en betrokkenen uit de wijk het thema uitgewerkt. Cye: "Het programma 'levendige wijk' gaat ook over het aanjagen van informele interactie tussen buurtbewoners, zoals een buurvrouw die spontaan een stoepkrijtactie begint. Het kunnen terugkerende evenementen zijn in het jaar, maar er is ook ruimte voor nieuwe activiteiten. Het kan cultureel zijn, sportief of juist recreatief. Het mag kleinschalig en groot zijn. Het mag experimenteel zijn en soms mislukken. Centrale vraag is hoe ondersteunt het de levendigheid in de wijk."

De droom voor 2024

- Middelland staat in 2024 bekend als een wijk waar allerlei (kleinschalige) activiteiten plaatsvinden en je keer op keer wordt verrast door onverwachtse ontmoetingen.
- In Middelland is een breed aanbod van kleine straatfeesten, pop-up-events en feesten rond sport en muziek, theater en film.

- Middelland is breed bekend vanwege de hoge kwaliteit van enkele jaarlijkse festivals zoals TjopTjop en Middfest. De evenementen trekken veel mensen van buiten de wijk en werken verbindend voor bewoners, ondernemers en wijkpartners.

Nieuwsgierigheid naar de wereld om je heen is de basis van co-creatie. De wijk heeft verborgen parels en die willen we samen ontdekken.

Activiteiten voor 2019

- Oproep doen aan de wijk om met plannen te komen die onverwachte ontmoetingen stimuleren en aansluiten bij de inhoudelijke ambities van (een van) de programmalijnen. We ontwikkelen een eenvoudige procedure om dit handen en voeten te geven.
- In Middelland vinden in 2019 vele verschillende soorten ontmoetingen plaats. In het dagelijkse programma van Huize Middelland draait het continue om levendige ontmoetingen, maar er vinden bijvoorbeeld ook kleinere straatactiviteiten plaats.
- Middland Foto Expo.
- Realiseren van twee grote evenementen in het voorjaar en het najaar.
- Realiseren van Camping Branco in de zomer.
- Maken van een agenda waar alle evenementen in staan vermeld, groot en klein (aansluitend bij de agenda Huize Middelland).

Linker pagina:

De kaart van Huize Middelland uit 2017, ondertussen zijn de initiatieven rond het Henegouwerplein en het Brancopark ook aangesloten bij Huize Middelland: één buurthuis, 14x dichtbij!

7. EEN WIJK DIE MEESTUURT IN CO-CREATIE

Boeiende vragen staan centraal bij de co-creatieve wijk zoals: Hoe worden we als wijk zelfstandiger en krijgen we een eigen stem, waardoor de co-creatie gelijkwaardiger wordt en daarmee interessanter en productiever? Hoe kunnen we steeds beter de stem van heel Middelland horen en vertolken? Hoe kunnen we ons transparant organiseren? Er zijn interessante middelen die kunnen bijdragen aan een sterkere zelfsturing zoals het concept van de WijkBV of de coöperatie. En wat kan de rol zijn van het Wijkcomité of een digitaal wijkpanel?

Bram Dingemans heeft als koploper samen met andere actieve bewoners een aantal themabijeenkomsten georganiseerd over het onderwerp. Bram is al lang bij Mooi, Mooier, Middelland betrokken en netwerkregisseur van Huize Middelland. Bram: "Natuurlijk maakt de wijk soms andere keuzes dan de gemeente, maar dat is als kledgeld en kinderen: soms kopen ze een kledingstuk waarvan je denkt 'moet dat nou', maar het is wel hun kledingkeuze en expressie en eigenheid, dat is zoveel belangrijker."

De droom voor 2024

- We hebben een goede vorm gevonden voor wijkdemocratie en co-creatie, waardoor zoveel mogelijk (en verschillende) geïnteresseerde mensen meedoen en meedenken in wijkvragen.
- Er is een wijkorganisatie in de vorm van een WijkBV of een coöperatie, die als rechtspersoon de wijk vertegenwoordigt. Deze identiteit is gesprekspartner voor overheid en instellingen en kan opdrachtgever en werkgever zijn. Hiermee ontwikkelen we in co-creatie met de gemeente en bewoners een nieuw model om de financiële stromen onder te brengen binnen de wijk zelf om zo meer mogelijkheden te creëren om vanuit de wijk financiële middelen aan te boren, de uitgaven transparant te maken en effectiever te werk te gaan.
- De zelforganisatie is een knooppunt voor koplopers en verbinders, een zenuwcentrum voor de communicatie en kantoor voor de administratie. Het is een kenniscentrum en fysiek inlooppunt,

waar bewoners en bezoekers met allerlei vragen terecht kunnen. Vragen over het programma en hoe je in kunt stappen, vragen over hoe je succesvol met elkaar de wijk verbetert? Of vragen over het maken van nieuwe plannen en de financiering ervan.

Activiteiten voor 2019

- Teken en ondertekenen van een samenwerkingsovereenkomst tussen de georganiseerde wijk en de gemeente om samenwerking en inzet Mooi, Mooier Middelland 2019-2024 te bezegelen.
- Oprichten van een stichting ten bate van praktische problemen die zich voordoen bij het betalen van facturen en rekeningen.
- Ontwikkelen en uitvoeren van een proces om na te denken over de gewenste vorm voor zelforganisatie.
- Overleg met het Wijkcomité hoe we elkaar kunnen versterken.
- Opzetten van een wijkorganisatie in de samen gekozen vorm (streven: per 1-1-2020 operationeel).

Middellanders zijn ook helden, voor ieder een ander. Je wordt niet als held geboren maar je kunt er wel een worden. Soms leidt een tragisch lot van de één tot verbinding tussen de anderen.

COMMUNICATIE IN CO-CREATIE

Het succes van een programma zoals Mooi, Mooier, Middelland is in belangrijke mate afhankelijk van de kwaliteit van het proces en de communicatie.

De doelstelling van de communicatie is het co-creëren in de breedste zin mogelijk te maken, van kennisdeling en informeren tot bijdragen leveren aan het bouwen aan gemeenschappen, van meningen peilen tot het informeren over het programma.

De afgelopen jaren is de communicatie van Mooi, Mooier, Middelland op stoom gekomen middels de werkgroep communicatie. Dit willen we graag continueren. De belangrijkste opdracht van de werkgroep is het programma bij de doelgroepen zo helder en volledig mogelijk inzichtelijk maken en zo veel mogelijk mensen laten participeren. Belangrijke doelgroepen zijn bewoners, ondernemers en bezoekers van Middelland, Rotterdamse politici en ambtenaren, wijkpartners en geïnteresseerde stadsmakers van elders.

Henegouwerplein. Op een oud plein dat een nieuw park wil worden, komt iedereen meekijken naar het resultaat van hard werken. Stap-voor-stap naar een nieuwe bestemming in Middelland. De inrichting van de openbare ruimte is niet meer het exclusieve domein van stedenbouwers, architecten of beleidsmakers maar wordt hand-in-hand met jonge én oude bewoners gedaan.

De aanpak van de werkgroep is gericht op het intensiveren en verduurzamen van de communicatie en participatie. De aanpak heeft vier pijlers:

1. Bieden van communicatieve ondersteuning ten bate van de inhoudelijke ontwikkeling van het programma.
2. Het activeren en vergroten van het aantal mensen die bijdragen leveren en betrokken zijn bij hun wijk en Mooi, Mooier, Middelland.
3. Het opzetten en uitvoeren van een goede structuur voor een duurzame toekomst van de communicatie binnen de wijk voor de komende jaren, en handen en voeten geven aan de Atlas van Middelland waarmee we online en offline inzetten op kennisdeling en kennisontwikkeling.
4. De ontwikkeling van (dan wel aanhaken op een bestaand) interactief platform, dat co-creatie in de breedte ondersteunt door middel van communicatie over het programma, door kennisdeling, ideeënwerking en bijvoorbeeld meningspeiling.

De 'communicatieclub' is idealiter een afspiegeling van degenen die meedoen aan de co-creatie; bewoners, ondernemers, de gemeente Rotterdam en mogelijk ook institutionele partijen die meedoen.

TjopTjop Middellandplein. “In de meeste oude Europese steden zijn pleinen als marktplaatsen ontstaan. Pleinen zijn vaak versierd met beeldhouwwerken, fontein en fraai straatmeubilair. Sommige pleinen hebben nog steeds hun handelsfunctie. Pleinen worden ook gebruikt voor demonstraties, optochten, openluchtconcerten, festivals en dergelijke”. (bron: Wikipedia)

We werken samen met alle ‘programmamakers’ van Mooi, Mooier Middelland - van levendige wijk tot duurzame wijk, met het Wijkcomité, met Huize Middelland, de ondernemersverenigingen als wel met de gemeente (de verschillende directies) en institutionele partijen.

De wijkredactie is verantwoordelijk voor de inhoud van de Middellandpost.

D. PRIJSKAARTJE

VAN GELD MAKEN WE GELD

De financiële middelen die nog beschikbaar zijn dankzij het programma Mooi, Mooier, Middelland 2015-2018 fungeren als een ‘verdubbelaar’. We maken van geld meer geld. Het is nadrukkelijk de bedoeling dat in Mooi, Mooier, Middelland 2019-2024 verschillende financiers participeren en bijdragen aan allerlei projecten.

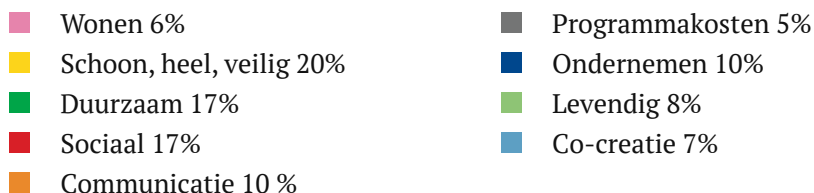
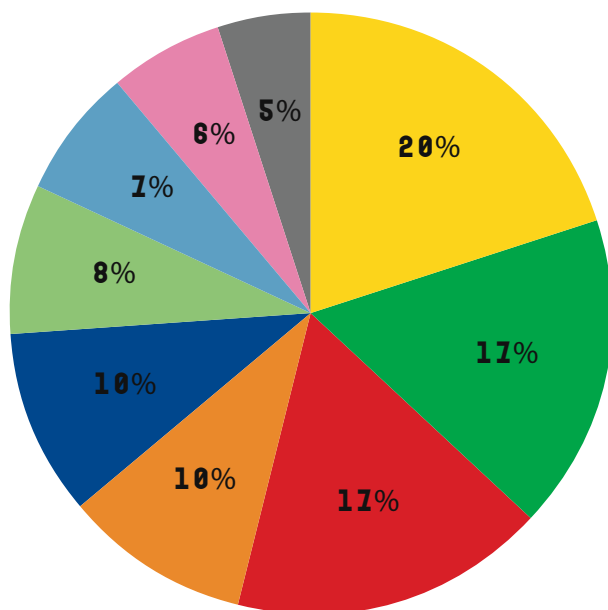
Het gaat om verschillende gemeentelijke diensten zoals Stadsbeheer, Stadsontwikkeling, Maatschappelijke Ontwikkeling, de dienst Kunst&Cultuur, Watersensitive Rotterdam, en bijvoorbeeld Rotterdam Festivals. Maar ook andere belanghebbenden en potentiële financiers spreken we aan zoals: sportfondsen, woningcorporaties, projectontwikkelaars, ondernemersverenigingen, zorgverzekeraars, waterschappen, provinciale en landelijke overheden, NL Delta, sociale particuliere fondsen en Kunst en cultuur fondsen. Dit heeft niet alleen tot doel om meer middelen te generen maar ook om netwerken te vergroten en partijen vanuit diverse vlakken te binden aan de ontwikkelingen en projecten in Middelland. Hoe meer partijen de doelen onderschrijven, hoe groter het eigenaarschap en de betrokkenheid.

Bewoners en de gemeente Rotterdam ontwikkelen samen een nieuw model om de financiële stromen onder te brengen in de wijk om zo meer mogelijkheden te creëren om vanuit de wijk financiële middelen aan te boren, de uitgaven transparant te maken en effectiever te werk te gaan.

INZET VAN MIDDELEN

Op een wijkbijeenkomst in maart 2019 zijn 130 bewoners bevestigd over de zeven onderwerpen die samen het programma vormen. Welke onderwerpen vinden zij het meest urgent? De cirkeldiagram laat zien hoe de verhoudingen liggen. Zonder daar exacte budget-bedragen aan te koppelen, is het een signaal van welke onderwerpen wijkbewoners belangrijk vinden.

Om het traject van co-creatie voort te zetten zijn vanzelfsprekend ook financiële middelen nodig voor programmakosten en communicatie. We hebben daar een percentage voor gereserveerd.

COLOFON

Aan deze notitie hebben tientallen (100+) mensen meegewerkt. Er zitten ideeën en gedachten, dromen en daden in van mensen die al dan niet anoniem hun ideeën op papier hebben gezet en via de brievenbussen van Middelland deelden, bewoners die meededen aan gesprekken, spellen en bijeenkomsten. Zo ook het Wijkcomité, allerlei werkgroepen, winkeliersverenigingen, bewonersgroepen die verenigd zijn in Huize Middelland en daarbuiten.

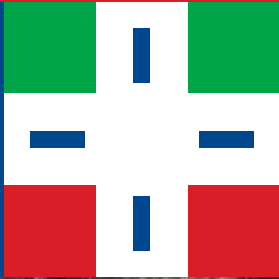
De tekst is het resultaat van een coproductie tussen de koplopers. Els Desmet, Bram Dingemanse en Ruud Reutelingsperger hebben het samengebracht in dit boekje. Met dank aan Marieke Hillen die de koplopers voor de Middellandpost heeft geïnterviewd, waarvan delen zijn gebruikt. Taco Pennings en Nadia Dijkstra, werkzaam bij de gemeente Rotterdam, gaven feedback op de concept tekst alsook Marieke Hillen en Marco Stout van de werkgroep communicatie.

De meeste beelden zijn gemaakt door fotografen uit de wijk die met veel plezier het samen stad maken én het dagelijks leven in Middelland fotograferen. Zij hebben hun beelden gedeeld met het foto-archief van Mooi, Mooier, Middelland, dank!

De kaart en de historische foto's zijn afkomstig uit het Stadsarchief. De foto op de voorpagina en op pag. 27 zijn van Mischa Mannot. De foto op pag. 37 is van Frank Hanswijk. De foto op pag. 41 is afkomstig van het ANP.

De opmaak is gedaan door Fenna Schaap.

Oplage 500
Rotterdam. Middelland. Mei 2019.

MOOI,
WOONER,
MIDDELAND

